

گزارشات برگزاری جلسات تفسیر قرآن سال ۱۳۹۵

اولین جلسه تفسیر قرآن در مورخ اول اردیبهشت ۱۳۹۵ با حضور حجت الاسلام شاه فضل در دانشکده بهداشت

آیه ۱۷ سوره لقمان:

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَ أْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَ أَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ اصْبِرْ عَلَيَّ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

ای پسر من نماز را بپا دار و به نیکی امر کن و از بدی و منکر باز دار و بر آنچه به تو می رسد صبر کن همانا این از کارهای مطلوب است)

این آیه و آیه بعدی حاوی دستورالعمل لقمان درباره عمل و اخلاق است ، در ابتدایه نماز سفارش می کند که ستون دین است بدنبال آن به امر به معروف و نهی از منکر می پردازد که ضمانت اجرایی و عملی احکام الهی است و هرگز اصلاح فرد بدون اصلاح جامعه تمام و کمال نمی شود و آنگاه به صبر سفارش می کند که صبر در برابر مصائب از جمله اخلاق پسندیده است و مراد از آن نگهداری نفس و خویشنداری در امور است تا بتواند در برابر آنچه تصمیم و عزم نموده استوار و ثابت باشد .

دستور به نماز در تمام ادیان آسمانی بوده است . حضرت مریم (س) در معبد به تنهایی عبادات می کرد همراه با رکوع و سجود .

از اینجا برداشت می شود که نماز مخصوص دین اسلام نبوده و همه ادیان مساله نماز را داشته اند.

نکته دیگر اینکه در زمان حضرت مریم (س) نماز به جماعت خوانده می شده است و سجده و رکوع در نمازهای آنان بوده است

امر به معروف و نهی از منکر هم مانند نماز در تمام ادیان بوده است همان طور که لقمان به پسرش سفارش می کند .

فرق امر به معروف و نهی از منکر با امر به واجب و نهی از حرام چیست ؟

معروف یعنی آنچه که عرف می پسندد ولی واجب یعنی آنچه از نظر خداوند واجب است از نگاه خداوند هر حرامی زشت و منکر است ولی از نظر مردم این طور نیست.

آیت اله حائری شیرازی : قبل از اینکه امر به معروف و نهی از منکر کنید ، واجبات را تبدیل به معروف و حرامها را تبدیل به منکر کنید ان موقع امر به معروف راحت می شود.

یک ایرادی که به برخی از برنامه های صدا و سیما وارد است این که بی حجابی را به عنوان معروف نشان می دهد و چادر را بعنوان منکر

در ادامه آیه ۱۷ : واصبر علی ما اصابک

یعنی برو امر به معروف و نهی از منکر کن و آنچه که از این امر به معروف و نهی از منکر به تو می رسد صبر کن، بعضی نیز گفته اند به هر چه که بتو می رسد صبر کن چه در امر به معروف و نهی از منکر و چه در موارد دیگر.

صبر بر معصیت یعنی شرایط فراهم است برای انجام گناه اما فرد خویشتن داری کند

صبر بر طاعت یعنی برای انجام کارهای خوب حوصله نداری مثلاً برای نماز خواندن بخواهی انرا به تعویق بیندازی

صبر بر مصیبت که ثواب کمتری دارد یعنی اینکه مصیبتی به تو رسیده و باید تحمل کنی و صبر پیشه نمایی.

طبق روایات صبر بر معصیت ۹۰۰ و صبر طاعت ۶۰۰ و صبر بر مصیبت ۳۰۰ ثواب دارد.

به مصیبتها دچار می شویم چون یا گناه کرده ایم و دچار مصیبت شده ایم تا گناهان ما پاک شود

یا اینکه گناه نکره ایم و برای امتحان است و خدا می خواهد درجه ای به ما بدهد که هر دو مورد لطف خداست.

دومین جلسه تفسیر قرآن مورخ ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۵ با حضور حجت الاسلام شاه فضل دانشکده بهداشت

ادامه تفسیر آیه ۱۷ سوره مبارکه لقمان : ان ذلک من عزم الامور

یعنی صبر کردن از کارهای سخت است

امام خمینی (ره): عزم یعنی اراده جدی که در فرد وجود دارد برای خوب شدن. مثلاً یکنفر می خواهد به مسافرت برود و از لحظه ای که می خواهد برود همه مقدمات را فراهم می کند و اراده می کند تا به تمام کارهایش برسد.

امام می فرماید میزان ارزش انسانها به میزان عزم آنهاست در واقع این عزم برای خوب شدن جوهره انسانیت است.

در مباحث عقلی: عقل معاد و عقل معاش مطرح است / عقل معاد یعنی فرد بدنبال این است که چه کاری کند تا زندگی اش معنوی شود. عقل معاش یعنی چه کاری کند تا درآمد بیشتری بدست آورد

امام خمینی: اگر کسی بدون این عزم از دنیا برود (یعنی هیچ اراده ای برای خوب شدن در فرد وجود نداشته باشد) و با اراده دنیا از دنیا برود در قیامت بصورت انسان محشور نمی شود.

عزم یک قوای انسانی است که می تواند در خدمت دنیا و یا در خدمت اخرت قرار گیرد.

علامت کسانی که عزم خوب شدن دارند:

۱- گاهی از اوقات به خاطر بدی هایش خوابش نمی برد یا از خواب می پرد

۲- در زندگی همیشه دنبال مطالب خوب و آخرتی می گردد

۳- اگر کسی بدی هایش را به او گفت خوشحال می شود ناراحت

میرزا ملکی تبریزی: شاخصی را مشخص می کند و اینکه صبح از خواب بیدار می شوی اولین چیزی که ناخود آگاه در ذهن شما می آید چیست؟

اگر امور دنیایی بود تو دنیایی فکر می کنی و اگر امور آخرتی بود آخرتی فکر می کنی

ایه ۱۸: وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

و روی خود را به نخوت از مردم برمگردان و در روی زمین با ناز و تکبر راه مرو ، که خداوند هیچ متکبر خودپسند و فخر فروش را دوست ندارد .

کلمه خد به معنی صورت است . صعر به معنی یک بیماری است که در گردن شتر است وقتی به گردن شتر می زنند شتر نمی تواند سرش را تکان دهد. قرآن کسی که متکبر است را به شتری تشبیه کرده است که دچار بیماری صعر است زیرا افراد متکبر به دیگران نگاه نمی کنند. این آیه یکی از علایم متکبران را که نگاه نکردن به دیگران است را بیان نموده است.

در روایات داریم تکبر باعث شد شیطان از درگاه الهی رانده شود .

مرح به معنای شادی است بر وزن فرح است (فرح یعنی هم شادی خوب هم شادی بد)

علامت دیگر تکبر با شادی های بد روی زمین راه رفتن است

یکی از صفات مومنین به گفته امیرالمومنین تواضع است.

مختال به معنای خیال پرداز است . فخور : کسی که فخر می فروشد

انسانی که فخر می فروشد ۲ دلیل دارد: یا برتری واقعی نسبت به دیگران دارد یا برتری واهی نسبت به دیگران حس می

کند که خداوند هیچ کدام از متکبرین فخر فروش را دوست ندارد

انسان در عین اینکه هر نوع کمالاتی را در خود دارد ذره ای تکبر نباید داشته باشد. نقطه مقابل تکبر ، تواضع می باشد

سفارش لقمان : در راه رفتن میانه رو باش و صدایت را هم بلند نکن

نکته روان شناسی : از دست خط و نمونه امضا می توان به شخصیت افراد پی برد

قران نیز می فرماید از راه رفتن انسان می توان به شخصیت آنها پی برد

خداوند در این آیه می فرماید : اگر هنر ادم بلند کردن صداست ، بلندترین صداها ، صدای الاغ است

سومین جلسه تفسیر قرآن در مورخ ۱۳ خرداد ۱۳۹۵ دانشکده بهداشت با حضور حجت الاسلام شاه فضل

ایه ۲۰: أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ

نکته الم تروا : منظور این است اگر می بینی پس چرا توجه نمی کنی ؟ در واقع انسانها می بینند ولی نمی خواهند متذکر شوند.

سخر لکم (رام شدن) همین که نور خورشید به ما می رسد و از آن استفاده می کنیم یعنی در اختیار ماست

مثال : دریا - کشتی که می تواند روی آب حرکت کند این خاصیت از طرف خداست . خداوند بر همه چیز اراده و قدرت

دارد و خدا می فرماید این آب را ما فرستادیم و ساقی شما شدیم ، اگر کمک نکرده بودیم شما

نمی توانستید آن را ذخیره کنید. خداوند همه مسخرات را در تسخیر انسان قرارداد است (خورشید، ماه ، شب و روز

،....) هر آنچه در اسمانها و زمین است همه در اختیار انسان است.

اسبغ: به معنای ریزش فراوان است منظور اینکه خدا به انسان زیاد نعمت داده است که این نعمتها بصورت ظاهری و باطنی است.

آیه ۲۱: وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ

و چون به آنها گفته شود از آنچه که خدا فرو فرستاده (کتاب و برنامه دینی (پیروی کنید ، گویند: (نه) بلکه از آنچه پدرانمان را بر آن یافته ایم (عبادت بت ها و سنن جاهلیت) پیروی می کنیم! آیا (از آنها پیروی می کنند (هر چند که شیطان آنها را به سوی عذاب شعله ور (دوزخ) دعوت کند؟!)

آیه ۲۱: در زمان پیامبر (ص) مشرکان می گفتند ما تابع پدران خود هستیم چون آنها بت پرست بودند پس ما نیز بت می پرستیم. اگر شیطان پدران شما را به جهنم هدایت کند باز هم مشرک می شوید؟

در پایان جلسه سخنران جلسه با توجه به نزدیکی رحلت حضرت امام در خصوص زندگی ایشان صحبت نمودند حضرت امام خمینی (ره) در همه زمینه های فقهی ، علمی ، فلسفی ، دینی و... کار کردند و مهارت داشتند

امام بر خلاف بقیه که می نشستند و می گفتند بروید ، حرمت کرد و بقیه را نیز دعوت به حرکت کرد . بیشتر علما فقط می نوشتند اما امام عمل می کردند

